

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

27. An sit absolutio impertienda blasphemio consuetudinario, qui emendationem proposuit, & non est emendatus? Idem est dicendum de illo, qui habet consuetudinem pejerandi. Et an pœnitens teneatur ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76393](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76393)

remediis utaris, cessabit obligatio utendi medio à Confessario designato; siquidem illud neque ut iudex, neque ut medicus imponit, cum non sit iudex, nec medicus peccatorum committendorum, sed commissorum: ac proinde sub conditione peccati futuri applicare medicinam non potest, quam tu alias obligatus non sis accipere ad præcavenda futura peccata. Hæc Palaus.

5. Non desinam etiam hic adnotare, Sanchez in *summa tom. 1. lib. 3. cap. 8. num. 8. in fine*, docere non esse consilium bonum, si Confessores jurare, vel promittere faciant penitentes aliquam penam subire, si reinciderint in aliquod peccatum, quia eos transgressionis periculo exponunt: & ideo neque debent Confessarij exigere à suis penitentibus juramenta, vel vota defendendi ab aliquo crimine. Sed quoad primum dissentit Palaus *ubi supra, punct. 10. num. 1. 2.* quia non est idem periculum transgressionis: non enim qui juramentum non fornicandi violaret, eo ipso violaret juramentum de pœna subeunda; quia in fornicationem rapitur ob inordinatum affectum, secus in pœnam. Sed opinio Sanchez magis mihi placet, nam periculum violandi juramentum de subeunda aliqua pœna sequitur ex inordinato affectu penitentis ad fornicationem, ludum, &c. Ergo notentur omnia supradicta, quia, ut diximus, sunt passim practicabilia.

RESOL. XXVII.

An sit absolutio impertienda blasphemo consuetudinario, qui emendationem proposuit, & non est emendatus?

Idem est dicendum de illo, qui habet consuetudinem peierandi.

Et an penitens teneatur acceptare aliquam penam, vel afflictionem pro prava consuetudine tollenda?

Et quid dicendum est de eo, qui concubinam domi habet cum proxima, & morali occasione peccandi; an si promisit emendationem, & non est emendatus, sit illi absolutio impertienda? Ex part. 6. tract. 7. & Misc. 2. Ref. 49.

Sup. hoc in §. 1. **N**egative respondet Medina *lib. 1. cap. 14.* Ref. praxi. ra §. 1. & 2. cap. 282. Ledesma in *summa, tom. 2. tract. 1. cap. 9. in fine*, & alij asserentes blasphemum, quando in aliis confessionibus emendationem proposuit simul cum aliis peccatis, nec emendatus est, non esse statim absolvendum: sed differendam ei esse absolutionem, donec emendetur. Et hanc sententiam sequitur Trullench *ubi infra*, & Azotius *tom. 2. lib. 1. cap. 3. quest. 4.* sit ter aut quater fuerit admonitus, & nullam diligentiam apposuit; tunc enim esset absolutio differenda.

2. Sed contrariam opinionem in rigore veram esse tuetur Fagundez in *Decalogum, tom. 1. lib. 2. cap. 9. numer. 20. & 21.* ubi ad præsentem casum ita respondet. Vel iste admonitus fuit à Confessariis specialiter in ipsis confessionibus, ut eam pravam consuetudinem avelleret, vel non fuit; sed cum aliis peccatis simul proposuit emendationem. Si nunquam fuit specialiter admonitus, ut eam consuetudinem jurandi tolleret, statim absolvendus est, cum acri tamen admonitione, ut se corripiat, & eam evellat. Et ratio est, quia si nunquam fuit à Confessariis admonitus, non est in tanta culpa. Si autem ter vel quater admonitus fuit, & aliquid curæ, vel laboris in ea evellenda apposuit, statim etiam est absolvendus, & non est ei differenda absolutio: quia ex parte sua aliquid

contulit; & si ei differatur, fortè cadet animo, & à confessione deterrebitur, & labetur in peius. Si post admonitionem nihil curæ apposuit; dico posse adhuc in rigore absolvi, si verè doleat de tali consuetudine, ac in posterum firmiter emendationem proponat; quia nullam occasionem extrinsecam habet, propter quam necessariò ei sit deneganda absolutio: sed ex fragilitate humana in hoc vitium, sicut & in alia labitur. Quod tamen non est dicendum de eo, qui concubinam domi habet, cum proxima & morali occasione extrinseca peccandi. Dico tamen melius esse consilium, si ei absolutio per aliquod tempus differatur; si modo ipse penitens id non multum agrè ferat, & non timeatur, ut ob id à confessione retrahatur; sed potius credatur illam dilationem ad emendationem illius fore medicinam. Si autem oppositum timeatur, non erit consilium ei absolutionem differre; nisi quando ille iis perjuriis ingens præberet scandalum: quod totum arbitrio prudentis Confessarij committitur. Hucusque Fagundez, cui adde etiam Castrum Palaum *tom. 3. tractat. 14. disputat. 1. punct. 9. numer. 6.* Et idem dicendum est de illo qui habet consuetudinem peierandi: quia, ut dictum est, ob peccata, quæ non pendunt ex occasione extrinseca, sed ex fragilitate peccatoris, non est differenda necessariò absolutio: quia eo ipso quòd penitens de peccatis dolet, removet omnem occasionem & periculum horum peccatorum: ergo de rigore potest absolvi. Sed de his alibi à nobis actum.

3. Notandum est tamen hic obiter Suarez de *Religione, tom. 1. lib. 3. de jurament. cap. 8. num. 7.* docere penitentem teneri ad acceptandam aliquam penam, vel afflictionem pro prava consuetudine tollenda; quia uniusquisque tenetur procurare remedium, ne amicitiam cum Deo amittat; & consequenter illud acceptare, cum à Confessario offertur. Sed ex Sanchez, & Soto, Fagundez, & Trullench in *Decalogum, ille ubi supra, num. 17. hic tom. 1. lib. 2. cap. 1. dub. 20. num. 10.* negant. Quia pro prava consuetudine in aliis peccatis hæc pœna imponi nequit, itaut illius acceptatio obliget sub mortali: nec ratio, quæ assertur pro Suarez aliquid convincit, quia aliquoquin sequeretur teneri eos qui hæc prava consuetudine laborant, simile remedium sub mortali acceptare non solum à Confessariis; sed etiam ab aliis viris prudentibus impositum, aut oblatum, & novum admitterent peccatum, nisi illud acceptarent. Sufficit ergo, quòd jure divino teneantur ipsi gratiam cum Deo conservare, non tamen opus est, ut illos obligemus sub mortali ad acceptandum medium ac remedium à nobis oblatum, ut gratiam Dei conservent.

4. Sed inter has pugnantibus opiniones mihi placet distinguere cum Castro Palaò loco citato *tom. 3. tract. 14. disp. 1. punct. 9. num. 7.* Si enim in penitentiam medicinalem juramentorum, quæ audita sunt in Confessione, aliquid ex supradictis remediis tibi Confessor injungit, absque dubio teneris illud exequi: quia penitentiam à Confessore injunctam tenetur penitens acceptare & exequi juxta Tridentinum Concilium in *sess. 14. cap. 4.* & multis relatis docet Suarez *tom. 4. in 3. part. disp. ... num. 1. concl. 1.* Verùm hæc penitentia absolute est injungenda, non dependenter à peccato futuro: aliàs in tua voluntate situm esset nullam penitentiam habere. Quapropter si sub conditione reincidentie imponatur; eo solo casu teneris illud remedium exequi: quando alio non uteris ad extirpandam pravam consuetudinem. Si enim aliis remediis utaris, cessat obligatio utendi medio à Confessore designato. Siquidem illud neque ut iudex, neque ut Medicus imponit: cum non sit

Judex, & Medicus peccatorum committendorum, sed jam ante commissorum: ac proinde sub conditione peccati futuri applicare medicinam non potest, quam tu alias obligatus non sis accipere ad præcavenda futura peccata.

RESOL. XXVIII.

An quis teneatur occasionem proximam peccandi vitare cum suo magno detrimento, ita ut Confessarius non possit illum absolvere?

Sed difficultas est, quando nullus apparet profectus, an sit impedienda toties, quoties absolutio? Ex p. 2. tit. 16. & Misc. 2. Ref. 45. alias 47.

§. 1. **R**espondeo negativè, si pœnitens habeat propositum amplius non peccandi; quia in hoc casu non dicitur velle occasionem, sed permittit, cum non vitare occasionem, non oriatur, quia vult pœnitens in illa permanere, sed quia velle non incurere damnum in vita, honore, & pecuniis, quod abjecta occasione obveniret.

2. Sed difficultas est, quando nullus apparet profectus, an sit impedienda toties quoties absolutio? Negativè respondet Suarez in 3. p. tom. 4. disp. 3. 2. sect. 2. in fine. Graffius in decis. part. 1. lib. 1. cap. 28. n. 23. Reginald. in praxi tom. 1. lib. 8. n. 19. Navarr. in c. 3. n. 21. & alij.

3. Sed contrariam sententiam docet Vivaldus in Candelabro tit. de absoluteione. §. casus Episcopis reservati, n. 43. & novissimè Joannes Sancius in selectis, disp. 10. n. 16. ubi adversus Suarez, sic asserit. In septo octavo, filium familias non potentem ejicere domo ancillam, cui sæpè copulatur, fore absolvendum toties, quoties verè pœnituerit, non solum quando aliqua emendatio notatur, ut tenet Suarez, & alij, verùm etiam quando nullus apparet profectus, impossibile sanè moraliter non est pœnitentem modo verè dolere de peccato, & proponere cavere; statim verò post reditum ad domum occasione instanti mutare propositum; & inquit ab his Doctõribus contrarium docentibus, an absolvent ipsi pœnitentem, sæpè consentientem eadem peccata venialia; quando nullus appareret profectus? Absoluteionem sanè impendunt; quamvis occasio peccandi venialiter non esset abscissa, non solum si in potestate pœnitentis non sit occasio removere, imò etiam si posset. Igitur & impertiri debent respectu mortalium, quando adfuerit dolor, & verum propositum cavendi in futurum.

4. Nec satisfacit responsio Coninch. de Sacramento. disp. 2. dub. 14. in fine, quòd facilius debeat dari absolutio respectu venialium, quam mortalium, eo quòd facile magis committantur illa, quam ista. Non, inquam, valet, nam etsi facilius committantur venialia, verum tamen propositum, & dolorem venialium gerere tenetur pœnitens, dum ea subijct confessioni, saltem, quando veniale, quod confitetur, esset totalis materia confessionis. At si respectu venialium reperiri queat verum propositum, & dolor absque aliquo profectu, quare respectu mortalium id inventi non valebit; Dum verò pœnitens verò proposito est affectus, dignus est absoluteione, quantumcumque nulla notetur emendatio. Hoc addeò verum est, quòd ea ratione asserat Suarez, & ceteri, negandam esse absoluteionem, quando nullus apparet profectus, quod præsumitur fictitiam propositum pœnitentis: vellem ab eis audire, quare respectu venialium non adit hujusmodi præsumptio, etsi nullus apparet profectus, & inchoata emendatio, interveniat tamen respectu

Tom. I.

mortalium? Ita Sancius, quæ omnia ab ipso transcripsi, quia nova, & à viris doctis dijudicanda. Si verò, adversus Sancium, dices in tali casu saltem propter recidivam, erit absolutio neganda; respondit Sancius negando, nam ipse in disp. 9. num. 6. & seq. docet nunquam propter recidivam, esse absoluteionem denegandam, si pœnitens habeat dolorem de præterito, & propositum de futuro. Sed de hoc nos in tract. de Circumstantiis.

Infr. in tr. 7. Ref. 125.

RESOL. XXIX.

An aliquando sint absolvendi, qui nolunt dimittere occasiones proximam peccandi?

Et pro praxi dicta questionis multi casus in corpore hujus Ref. explanantur sæpè contingentes in facto, quos Confessarius in promptu habere debent, quia quotidiani. Ex p. 4. tract. 4. & Misc. Ref. 165.

§. 1. **D**E hac questione alibi etiam actum est. Nunce verò addam tantum verba Josephi de Ortu in speculo Parochorum cap. 10. n. 33. ubi sic ait. Parochus non debet absolvere peccatores, quidum possunt nolunt dimittere occasionem proximam peccandi, tamen iis infra concurrentibus potest absolvere. Primò, si in peccatore est vera pœnitentia præteritorum; secundò verum & firmum propositum non peccandi; tertio crudelitas quòd Deo adjuvante pœnitens ipse non peccabit eum se invenerit in illa proxima occasione; quarto si adfit aliqua rationalis causa non separandi sive pro tunc, sive per aliquod tempus, erit exemplum si ex tali separatione damnum corporale, vel scandalum magnum sequatur, nihil obstat si concurrentibus iis, pluries etiam septuagies septies pœnitens reinciderit, quia per hoc non fit argumentum verum adjudicandum non fuisse, neque esse veram pœnitentiam sive præsentem, vel præteritam, cum natura humana sit labilis, & de facili mutetur de uno statu in alium: unde notandum est, quòd in statu peccati est, & vult, non est capax absoluteionis; qui verò in occasione peccandi est, iis supra concurrentibus absolvi potest. Absoluteio pariter non est deneganda pœnitenti, qui vult cavere à peccato, sed credulitate habet reincidere propter magnam consuetudinem quam habuit peccandi; ista enim credulitas relabendi non impedit, quin absoluteio pariat effectum suum, dummodo pœnitens, ut dixi, proponat non peccare, & illo tempore caveat. Idem sentio de iis qui legitime sunt conjugati, & deinde habent aliquod impedimentum occultum pro quo veniunt separandi quoad thorum, expectando Pontificiam dispensationem, quamvis interim peccatum timeatur propter proximam occasionem, dummodo illa quatuor, cuius dicta concurrant, possint absolvi, in eadem domo simul cohabitare, & alter alteri servire, quamvis familiariter, & uti consanguinei simul cohabitent, eo maxime licebit, quando eorum separatio à longè esset scandalosa. Idem sentio de viris, qui artem medendi exercent in partibus secretioribus, maxime in mulieribus, & sæpè peccaverunt saltem morosis delectationibus. Idem sentio de Confessariis, qui quotiescumque confessionem cujusdam invenit, vel certè mulieris audiunt, sæpè peccant. Idem sentio de pœnitentibus, qui accedentes ad quemdam Confessarium se morose delectant delectatione mala, unde sæpè peccant, quando mutare non possunt absque nota infamie, vel scandalii. Idem sentio de Magistris quarumcumque artium, qui docent puellas, vel pueros, & occasionem

Alibi in Resol. præterita, & in Ref. seq. §. in hoc ergo, & §. ult. & infra in Ref. 3. & in to. 8. tr. 6. Ref. 5. §. ult. à lin. 4. & in tom. 2. tr. 6. Refol. 119. §. Difficultas, in fine, & in aliis Refol. 65. & vers. postis in annot. Refol. 3. hujus annot.

Sup. hoc in annot. ult. hujus Ref.

Sup. hoc in Ref. not. seq. & in aliis ejus annot. primæ.

X prox

